

Bibliografie Tanja Janssen

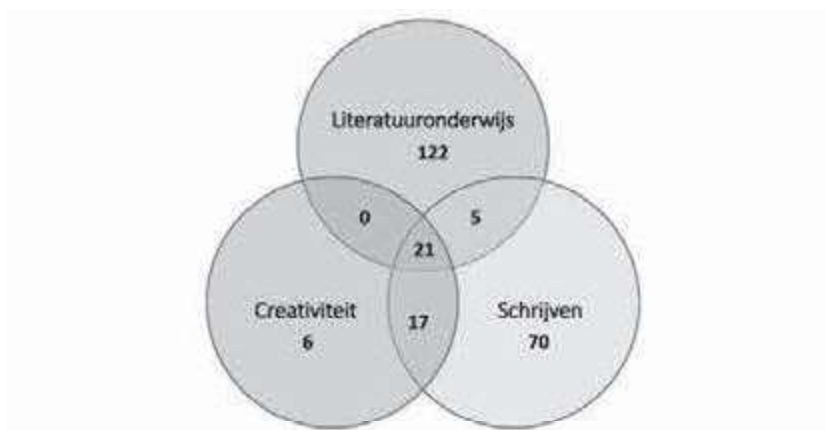
Daphne van Weijen, Chelsea O'Brien & Gert Rijlaarsdam

Hoe doe je recht aan iemands werk? Hoe geef je een goed beeld van wat iemand allemaal heeft gedaan tijdens haar wetenschappelijke carrière? Dat Tanja als onderzoeker in 37 jaar bijna 300 wetenschappelijke artikelen, onderzoeksrapporten, vakpublicaties en presentaties heeft verzorgd is een indrukwekkend feit. Dat zij met minstens 80 coauteurs heeft samengewerkt, en dat haar wetenschappelijke artikelen volgens Scopus in meer dan 309 andere artikelen en boeken zijn geciteerd en haar werk in bredere zin volgens Google Scholar meer dan 1000 anderen is aangehaald door anderen is ook bijzonder. Toch blijven dat vrij droge feiten, die geen zicht geven op de verscheidenheid aan inhoudelijke thema's waar Tanja al die jaren aan werkte, alleen of met collega's, of de invloed van haar onderzoek op het onderwijs en onderzoek van anderen.

Daarom zijn we op zoek gegaan naar een meer inhoudelijke manier om Tanja's werk in kaart te brengen. Een creatieve optie die we uitgeprobeerd hebben is het visualiseren van de inhoud van Tanja's artikelen d.m.v. een woordwolk gebaseerd op de woorden in de titels van haar teksten en presentaties (zie figuur 1). Een dergelijke visualisatie geeft een mooie eerste indruk van wat zij in het Nederlands en Engels gedaan heeft, maar blijft toch vrij diffuus. Uit zo'n woordwolk blijkt bijvoorbeeld niet met wie Tanja heeft samengewerkt of met welke onderzoeksvragen ze zich bezig heeft gehouden. Daarom hebben we besloten om een thematische bibliografie samen te stellen, waarmee we hopen een inhoudelijker beeld te schetsen van Tanja's onderzoek in Nederland en daarbuiten.

Werkwijze

Bij het samenstellen van deze bibliografie baseerden wij ons op onderzoek van Tanja dat online te vinden is in wetenschappelijke databases zoals Scopus, Narcis, UvA Pure, Google Scholar en natuurlijk haar eigen c.v. en publicatielijst. De kans is helaas aanwezig dat de lijst onvolledig is en we enkele titels gemist hebben, maar we gaan ervan uit dat het ons gelukt is om de overgrote meerderheid van haar bijdragen te vinden en in dit overzicht op te nemen.

Figuur 2: Visuele weergave van de thematische overlap tussen Tanja's publicaties en presentaties over literatuuronderwijs, creativiteit en schrijven in een Venndiagram.

Thema 1: Literatuuronderwijs

Janssen, T., Braaksma, M., & Rijlaarsdam, G. (2006). Literary reading activities of good and weak students: A think aloud study. *European Journal of Psychology of Education*, 21(1), 35–52. <https://doi.org/10.1007/bf03173568>

Deze studie onderzocht hoe goede en zwakke leerlingen omgaan met korte literaire verhalen. 19 leerlingen uit 8 vierdeklassen namen deel aan het onderzoek, waarvan 10 bekend stonden als goede literatuurstudenten en 9 bekend stonden als zwakke literatuurstudenten. De leerlingen werden getraind in hardopdenken en daarna las elke leerling vijf literaire verhalen hardop voor. De verhalen werden per segment gepresenteerd op een computerscherm en leerlingen lazen die in hun eigen tempo. De audio-opnamen van de hardopdenksessies werden getranscribeerd, gesegmenteerd en gecodeerd. De resultaten tonen aan dat responses van goede leerlingen meer evaluatieve en emotionele reacties bevatten dan hun zwakkere medeleerlingen. Bovendien bleek dat goede leerlingen sommige van hun activiteiten (probleemdetectie en emotioneel reageren, in het bijzonder) afstemden op het verhaal dat ze lazen, terwijl zwakke leerlingen hun leesactiviteiten niet veel aanpasten op verschillen tussen de verhalen die zij te lezen kregen.

Janssen, T., Braaksma, M., & Couzijn, M. (2009). Self-questioning in the literature classroom; Effects on students' interpretation and appreciation of short stories. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 9(1), 91–116. <https://doi.org/10.17239/lesll-2009.09.01.05>

Deze studie onderzocht de effecten van het *zelf* vragen stellen op de interpretatie en waardering van leerlingen voor korte verhalen. In Experiment 1 werden 67 vierdeklassers verdeeld over twee condities: instructie in zelf vragen stellen door leerlingen versus docentvragen over verhalen. Aan Experiment 2 deden 10 vierdeklassen mee uit Nederland en België, waarbij vijf klassen wel begeleiding kregen bij het zelf vragen stellen ($n = 118$ leerlingen) en vijf klassen niet ($n = 127$).

Literatuurgesprekken in kleine groepjes vormden een belangrijk bestanddeel van alle condities. De resultaten laten zien dat (onbegeleid) zelf vragen stellen een positief effect had op de verhaalwaardering van de leerlingen, vergeleken met docentvragen en begeleid zelf vragen stellen. De resultaten voor kwaliteit van literaire interpretatie waren minder duidelijk. In Experiment 1 werden geen effecten op verhaalinterpretatie van de leerlingen gevonden. Experiment 2 toonde daarentegen een effect op verhaalinterpretatie, voor zowel begeleid als onbegeleid zelf vragen stellen. De leeservaring van de leerlingen bleek doorslaggevend voor de effectiviteit van onbegeleid zelf vragen stellen: wie veel las profiteerde meer van deze conditie dan wie weinig las in de vrije tijd.

Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., De Maeyer, S., & Rijlaarsdam, G. (2019). Transformative Dialogic Literature Teaching fosters adolescents' insight into human nature and motivation. *Learning and Instruction*, 63, 101216. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2019.101216>

Deze quasi-experimentele studie rapporteert de effecten van de nieuw ontwikkelde Transformative Dialogic Literature Teaching (TDLT) interventie op het inzicht van 15-jarige 4-havo leerlingen in de menselijke natuur, het gebruik van leesstrategieën, motivatie voor literatuuronderwijs en eudaimonische redenen om te lezen, waarbij lezen wordt gezien als een manier om te leren wat het betekent om mens te zijn. Het ging om een reeks van zes TDLT-eenheden met korte verhalen over "rechtvaardigheid en onrechtvaardigheid". Leerlingen uit 12 4-havo klassen gingen interne dialogen aan met verhalen en externe dialogen met medeleerlingen over deze verhalen en hun leeservaringen. TDLT-leerlingen (zes klassen, $n = 166$ leerlingen) werden vergeleken met leerlingen die regulier literatuuronderwijs

(RLT) kregen dat gericht was op de analyse van literaire teksten (zes klassen, n = 166). TDLT bleek effectief: het bevorderde het inzicht van leerlingen in de menselijke natuur, eudaimonische redenen om te lezen, het gebruik van strategieën bij moeilijkheden in literaire teksten, en de motivatie voor literatuuronderwijs. Literatuuronderwijs o.b.v. dialogische interactie lijkt daarmee volgens de onderzoekers een kansrijke manier voor leerlingen om meer inzicht te krijgen in kennis over zichzelf en anderen.

Literatuuronderwijs: Overige publicaties en presentaties

- Braaksma, M., & Janssen, T. (2005). Benefits of self-questioning in the literature classroom. In *Learning and teaching mother tongues: The role of literature for children and young adults at home and at school*. Abstracts for the 5th Conference of the International Association for the Improvement of Mother Tongue Education, 24.
- Braaksma, M., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2003). "The interview" by Primo Levi. A study of students' processes of interpretation., related to the quality of their post reading responses. In *Abstracts of the Fourth International IAIMTE Conference: The role of literature in mother tongue education*, 5-6.
- Braaksma, M., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2005). Differences in adaptivity between good and weak literature readers. In C.P. Constantinou, D. Demetriou, A. Evagorou et al. (Eds.), *Integrating multiple perspectives on effective learning environments. Abstracts 11th European Conference for Research on Learning and Instruction*, Nicosia, Cyprus, August 22-27, 2005, 1144-1145.
- Broekkamp, H., & Janssen, T. (2005). De relatie tussen literair lezen en creatief schrijven. *HSN 19. Negentiende conferentie Het Schoolvak Nederlands. Rotterdam, 18 -19 november 2005, Programma* (pp. 59-60).
- Broekkamp, H., & Janssen, T. (2006). Is there a relationship between literature reading and creative writing? In *Program 10th International conference of the EARLI special interest group on writing, September 20-22, 2006, University of Antwerp, Belgium*, 85.
- Broekkamp, H., & Janssen, T. (2006). *Is there a relationship between literary reading and creative writing?* Paper presented at SIG Writing, 10th International conference of the EARLI special interest group on writing, University of Antwerp, Belgium, September 20-22, 2006.
- Broekkamp, H., Janssen, T., & Van den Bergh, H. (2007). *Is there a relationship between literary reading and creative writing?* Paper presented at the 12th Biennial Conference for Research on Learning and Instruction, Budapest, Hungary, August 28 – september 1, 2007.
- Coenen, L., & Janssen, T. (1991). Een aanzet tot vakoverstijgend literatuuronderwijs. *Levende Talen*, 462, 294-297.
- Coenen, L., & Janssen, T. (1992). De vreemdeling in de literatuur: verslag van een vakoverstijgend literatuurproject. *Levende Talen*, 474, 440-444.
- Coenen, L., & Janssen, T. (1993). De vreemdeling in de literatuur: verslag van een vakoverstijgend literatuurproject. In *Handboek Literatuuronderwijs Nederlands 1993* (pp. 129-134). Amsterdam: Bulkboek.
- Coenen, L., & Janssen, T. (1996). De vreemdeling in de literatuur. In W. de Moor & I. Bolscher (red.), *Literatuuronderwijs in het studiehuis. Bijdragen tot de ontwikkeling van vakoverstijgend en geïntegreerd literatuuronderwijs*. (pp. 123-131). Den Haag: NBLC Uitgeverij.

- Couzijn, M., & Janssen, T. (2004). *Onderwijs in vragen stellen: onderzoek in vitro en in vivo*. PROO-conferentie Samen werken aan innovatieve leerpraktijken in VO en MBO. Bussum, 't Spant: 14 mei 2004.
- Geljon, C., Janssen, T., & De Moor, W. (1989). Wat doen we met de reacties van de leerlingen op literatuur? Een waaier van ideeën. *Levende Talen*, 446, 757-763.
- Janssen, T. (1992). Approaches to the teaching of literature: A national survey of literary education in Dutch secondary schools. Paper presented at the IGEL conference, May 20, Memphis, US.
- Janssen, T. (1992). *Het literatuuronderwijs Nederlands in de bovenbouw van het havo en vwo. Resultaten van een nationale enquête*. Amsterdam: ILO, UvA.
- Janssen, T. (1993). Verslag Bulkboek's Dag van het literatuuronderwijs. *Levende Talen*, 476, 46-48.
- Janssen, T. (1994). Verscheidenheid in eenheid en eenheid in verscheidenheid. Twaalf docenten Nederlands over hun literatuuronderwijs in de bovenbouw van havo en vwo. *Spiegel*, 12(3), 7-42.
- Janssen, T. (1995). Zijn er nog problemen? Docentvragen en tekstverwerkingsactiviteiten in literatuurlessen Nederlands. In: *Literatuurdidactiek: relaties van onderzoek en onderwijs. Reader behorend bij de workshop op 5 en 6 oktober 1995*. Instituut voor de Lerarenopleiding, Universiteit van Amsterdam, p. 95-127.
- Janssen, T. (1996). Asking for trouble. Teacher questions and assignments in the literature classroom. *SPIEL: Siegener Periodicum zur Internationalen Empirischen Literaturwissenschaft*, 15(1), 8-23.
- Janssen, T. (1997). Zijn er nog problemen? Een onderzoek naar docentvragen in literatuurlessen Nederlands. *Moer*, 5, 226-237.
- Janssen, T.M. (1998). *Literatuuronderwijs bij benadering. Een empirisch onderzoek naar de vormgeving en opbrengsten van het literatuuronderwijs Nederlands in de bovenbouw van het havo en vwo*. [Academisch proefschrift Universiteit Utrecht]. Amsterdam: Thesis Publishers.
- Janssen, T. (1999). Student generated questions in the literature classroom. In G. Rijlaarsdam (Ed.), *The Learning and Teaching of Language and Literature*. 2nd IAIMTE Conference, July 14th-16th. Amsterdam, The Netherlands.
- Janssen, T. (red.) (1999). *Vragen stellen bij literaire teksten. Een bundel lesontwerpen*. Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding, Universiteit van Amsterdam.
- Janssen, T. (2000). "Iets van herkenning en opluchting". Een onderzoek naar leereffecten van literatuur-onderwijs. In S. Stawski et al. (red.), *Docentengids Voortgezet Onderwijs*.
- Janssen, T. (2001). Literatuuronderwijs bij benadering: een onderzoek. In J. Hakemulder & L. Vermeij (red.), *Kunst tussen culturen. Een symposium over school en cultuur in de multi-etnische samenleving* (p. 4). Utrecht, 16 november 2001.
- Janssen, T. (2002). Inhoud en opbrengsten van literatuuronderwijs; een historisch onderzoek. *Levende Talen Tijdschrift*, 3, 20-26.
- Janssen, T. (2002). Instruction in self-questioning as a literary reading strategy: An exploration of empirical research. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 2(2), 95-120.
- Janssen, T. (2006). Is er een relatie tussen literaire leesvaardigheid en creatieve schrijfvaardigheid? In A. Mottart & S. Vanhooren (Eds.), *Twintigste conferentie Het Schoolvak Nederlands, Gent, 17 en 18 november 2006* (pp. 98-100). Gent: Academia Press.
- Janssen, T. (2007). Het korte verhaal herontdekt. In I. van Erve, H. Vlaming & E. Brus (Red.), *Handboek Literatuuronderwijs 2007-2008* (pp. 67-71). Rotterdam: Stichting Bulkboek.
- Janssen, T. (2007). Vragen stellen in de literatuurles: een onderzoeksproject. Symposium Tilburg 2007: Oordelen op maat: Een kwestie van vraag en aanbod. In: *Literatuur zonder leeftijd. Publicatiereeks voor de studie van kinder- en jeugdliteratuur*, 20(71), 18.
- Janssen, T. (2007). Vragenderwijs literatuur leren lezen. *Didaktief*, 37(1-2), 30.

- Janssen, T. (2009). *Literatuur leren lezen in dialoog. Lezersvragen als hulpmiddel bij het leren interpreteren van korte verhalen*. Amsterdam: Vossiuspers UvA, Kohnstamm Kennisreeks 4.
- Janssen, T. (2010). Effects of creative writing on students' literary response to short stories. In *SIG Writing Program and abstracts*, 42.
- Janssen, T. (2010). Effects of creative writing on students' literary response to short stories. Paper presented at the 12th International Conference of the EARLI Special Interest Group on Writing, Heidelberg, 8-10 september 2010.
- Janssen, T. (2010). Effects of creative writing on students' literary response to short stories. In *IGEL, International Society for the Empirical Study of Literature and Media, in action; Conference Utrecht 2010, Program and Abstracts*. Utrecht: Universiteit van Utrecht, p. 24.
- Janssen, T. (2010). Effects of creative writing on students' literary response to short stories. Paper presented at 3rd Annual International Conference on Philology, Literatures and Linguistics, Athens, Greece, 12-15 July 2010.
- Janssen, T. (2010). Effects of creative writing on students' literary response to short stories. Paper presented at the IGEL conference, University of Utrecht, 7-9 July 2010.
- Janssen, T. (2012). Dialogisch leren in het literatuuronderwijs: Effect van zelf vragen stellen over korte verhalen. In: *Kluwer Navigator Onderwijs*. Alphen aan den Rijn: Kluwer.
- Janssen, T. (2012). Effects of creative writing on students' literary response. In: M. Torrance, D. Alamargot, M. Castelló, F. Ganier, O. Kruse et al. (Eds.), *Learning to write effectively: Current trends in European research* (pp. 269-273). *Studies in Writing*, vol. 25. Bedfordshire/Connecticut: Emerald Bookstore.
- Janssen, T. (2015). *Nederland leest in de klas: Korte verhalen lezen en interpreteren*. Stichting Lezen en Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek. <http://www.nederlandleest.nl/school/>
- Janssen, T. (2015). *Nederland leest in de klas: Korte verhalen lezen en interpreteren. Docentenhandleiding*. Stichting Lezen en Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek. <http://www.nederlandleest.nl/school/>
- Janssen, T. (2016). *Literatuur leren lezen in dialoog*. Guest lecture at Teachers College Windesheim Flevoland, April 17, 2016, Almere.
- Janssen, T., Albregts, M., Arends, P., et al. (1996). *Des Duivels. Vakoverstijgend project over de duivel in de West-Europese literatuur*. Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding.
- Janssen, T., & van den Bergh, H. (2010). Het effect van creatief schrijven op het lezen van korte verhalen. *Levende Talen Tijdschrift*, 11(1), 3-16.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2002). *Students responding to a short story: A comparison of verbal and written responses*. Paper for Writing 02, 8th International Conference of the European Association for Research on Learning and Instruction, 10th to 13th July, 2002, Staffordshire University, Stafford, UK.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2002). Students responding to a short story: Relations between reading literature and writing about it. In D. Galbraith et al. (Eds.), *Abstracts Writing 02*. Stafford: Staffordshire University, 25.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2003). "The three friends" by Winterson. A study of students' interpretation processes related to the quality of literary response. In L. Mason, S. Andreuzza, B. Arfè, & L. DelFavero (Eds.), *Abstracts of the 10th European Conference for Learning and Instruction*, Padova, Italy: 453-454.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2003). *Lezen en interpreteren van korte verhalen. Hoe doen leerlingen dat?* Het Schoolvak Nederlands, Utrecht, 14 november 2003. <http://memling.rug.ac.be/hsn/>
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2004). *10 Korte verhalen*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, Instituut voor de Lerarenopleiding.

- Janssen, T., & Braaksma, M. (2004). *Cursus verhalen lezen. Werkboekje DOE-conditie*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, Instituut voor de Lerarenopleiding.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2004). *Cursus verhalen lezen. Werkboekje MODEL-conditie*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, Instituut voor de Lerarenopleiding.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2005). *Benefits of self-questioning in the literature classroom*. Poster session presented at the 5th Conference of the International Association for the Improvement of Mother Tongue Education. Albi, France.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2007). Asking questions to promote literary understanding. In D. Myhill (Ed.), *Book of abstracts of the Sixth Conference of the International Association for the Improvement of Mother Tongue Education*, 29. England: University of Exeter.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2007). Lezen in de diepte; Leren interpreteren van verhalen door vragen stellen. In Schram, D. & Raukema, A. (red.), *Lezen in de lengte en lezen in de breedte: De doorgaande leeslijn in wetenschappelijk perspectief*. Stichting Lezen Reeks 7 (pp. 93-113). Amsterdam: Stichting Lezen.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2007). Literatuur leren lezen door vragen stellen; Effect op verhaalwaardering. *Levende Talen Tijdschrift*, 8(3), 11-19.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2007). Literatuur leren lezen door vragen stellen: Een motiverende didactiek. In R. Bosker, S. Doolaard & A. Jacobse (red.), *Zorgvuldig en veelbelovend onderwijs. Proceedings van de 34^e Onderwijs Research Dagen, 6-8 juni 2007, Groningen* (p.76). Groningen: GION.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2007). *Literatuur leren lezen door vragen stellen: Een motiverende didactiek*. Paper gepresenteerd op de 34^e Onderwijs Research Dagen, Groningen, 6-8 juni 2007.
- Janssen, T. & Braaksma, M. (2009). Effects of self-questioning instruction on students' interpretation and appreciation of short stories. In: G. Rijlaarsdam (Ed.), *Fostering Communities of Learners: digital book of abstracts*. Amsterdam: Graduate School of Teaching and Learning, University of Amsterdam.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2009). Effects of self-questioning instruction on students' interpretation and appreciation of short stories. Paper presented at the EARLI conference, University of Amsterdam / Free University of Amsterdam, August 25-30, 2009.
- Janssen, T., Braaksma, M., & Couzijn, M. (2002). *Hoe lezen leerlingen korte verhalen? Een verkennend onderzoek naar de leesprocessen van 4-havo/vwo-leerlingen*. Paper gepresenteerd op VioT 2002, UFSIA, Antwerpen, 16-18 december 2002.
- Janssen, T., Braaksma, M., & Couzijn, M. (2002). Literaire leesprocessen: Verschillen tussen goede en zwakke lezers. In L. Van Waes (Ed.), *VioT 2002. Programma & abstracts*. Antwerp: UFSIA, 63.
- Janssen, T., Braaksma, M., & Couzijn, M. (2003). Hoe lezen leerlingen korte verhalen? In L. van Waes, P. Cuvelier, G. Jacobs & I. de Ridder (Eds.), *Studies in taalbeheersing 1* (pp. 238-253). Assen: Van Gorcum.
- Janssen, T., Braaksma, M., & Couzijn, M. (2005). *Lezen in de diepte; literatuur leren interpreteren door vragen stellen*. Lezing op het Stichting Lezen-congres Lezen in de lengte en lezen in de breedte, 2-3 juni 2005, Vrije Universiteit, Amsterdam.
- Janssen, T., Braaksma, M., & Couzijn, M. (2006). Leren verhalen interpreteren door vragen stellen. *Vonk*, 35(3), 3-16.
- Janssen, T., Braaksma, M., & Den Tenter, P. (2005). Verhalen leren interpreteren door zelf vragen te stellen. *HSN 19. Negentiende conferentie Het Schoolvak Nederlands*. Rotterdam, 18-19 november 2005, *Programma* (pp. 31-32).
- Janssen, T., Braaksma, M., & Rijlaarsdam, G. (2005). 'The Three Friends' by Jeanette Winterson, A study of students' processes of literary understanding. *Da Investigaçao as práticas. Estudos de Natureza Educacional*, 6(2), 55-74.

- Janssen, T., Braaksma, M., & Rijlaarsdam, G. (2010). Reading and teaching short stories, based on process studies and experimental research. In D. Wyse, R. Andrews, & J.V. Hoffman (Eds.), *The Routledge International Handbook of English, Language and Literacy Teaching*. (pp. 45-58). London/New York: Routledge.
- Janssen, T., Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., & Couzijn, M. (2003, July). *Reading for points and problems. A study of students' literary interpretation processes*. Paper presented at the 4th IAIMTE Conference. July 28-30, 2003, Lisbon, Portugal.
- Janssen, T., Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., & Couzijn, M. (2003, August). *Reading for points and problems. A study of students' literary interpretation processes*. Paper presented at the 10th European Conference for Learning and Instruction. August 26-30, 2003, Padova, Italy.
- Janssen, T., Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2012). Flexibility in reading literature; Differences between good and poor adolescent readers. *Scientific Study of Literature*, 2(1), 83-107. DOI: <https://doi.org/10.1075/ssol.2.1.05jan>
- Janssen, T., Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2005). *Flexibility in reading literary texts; differences between weak and strong adolescent readers*. Paper presented at the 11th European Conference for Learning and Instruction. Nicosia, Cyprus, August 22-27, 2005.
- Janssen, T., Broekkamp, H., & Smallegange, E. (2006). *De relatie tussen literatuur lezen en creatief schrijven; een onderzoek*. Amsterdam: Stichting Lezen.
- Janssen, T., & Couzijn, M. (2003). *Vragen leren stellen over korte literaire verhalen: een lessenserie*. Het Schoolvak Nederlands, Utrecht, 14 november 2003.
- Janssen, T., & Couzijn, M. (2004). *Leren interpreteren door zelfvragen te stellen*. HSN 18. Achttiende conferentie Het Schoolvak Nederlands. Antwerpen, 19-20 november 2004 (p.45). Antwerpen: Universiteit Antwerpen. <http://www.hetschoolvaknederlands.org/>
- Janssen, T., Couzijn, M., & Braaksma, M. (2003). *Lezen van korte literaire verhalen. Een lessenserie*. Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding [interne publicatie].
- Janssen, T., Couzijn, M., & Braaksma, M. (2003). *Vragen stellen over korte literaire verhalen. Een lessenserie*. Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding [interne publicatie].
- Janssen, T., Detmar, B., & Ides, J. (1999). Literature does not need a passport: Integrating literature teaching in language education. In G. Rijlaarsdam (Series Ed.), M. Kooy, T. Janssen, & K. Watson (Eds.), *Studies in Language and Literature. International Perspectives on Mother Tongue Education: Vol. 1. Fiction, Literature and Media* (pp. 61-77). Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Janssen, T., e.a. (1997). *"t Gaat van jullie eigen tijd af." Liefen leed op school. Een vakoverstijgend literatuurproject*. Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding, Universiteit van Amsterdam.
- Janssen, T., & Korevaart, K. (1984). Bespreking van "The Critical Reception of American Literature" van J. Riewald & J. Bakker. *De negentiende eeuw*, 8(1), 23-25.
- Janssen, T., & Korevaart, K. (1985). Bespreking van "Verzamellijst van recensies en vermeldingen van buitenlandse literatuur" van G. Kuipers. *Forum der Letteren*, 26, 75-77.
- Janssen, T., Overmaat, M., Rowan, N., et al. (1987). Het literatuuronderwijs aan de lerarenopleiding in Nederland en België. In *De letteren in de knel? Algemene Conferentie van de Nederlandse Taalunie*, 22-34.
- Janssen, T., Overmaat, M., Rowan, N., et al. (1988). *Lerarenopleiders over literatuurdidactiek*. Den Haag: Nederlandse Taalunie Voorzetten 14.
- Janssen, T. & Pieper, I. (2009). Empirical studies on verbal interaction and literary understanding: An annotated list of references. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 9(1), 117-137.
- Janssen, T. & Pieper, I. (2009). Introduction. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 9(1), 1-3.
- Janssen, T., Pieper, I., & Van de Ven, P.H. (2009). Interpretation – a key concept in literary education. Symposium organised at the 7th IAIMTE-conference, Toronto, Canada, June 23-26, 2009.

- Janssen, T., Pieper, I., & Van de Ven, P.H. (2012). Interpretation and literary competences: empirical approaches to key concepts in literary education. Editorial. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 12, 1-3.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1990). Opbrengsten van literatuuronderwijs: een vooronderzoek. *Spiegel*, 8(2), 29-47.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1990). What do students learn from literature teaching? In M. Hayhoe & S. Parker (Eds.), *Reading and Response* (pp. 94-106). Buckingham: Open University Press.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1991). *Theater voor de lijst op het Rijnlands Lyceum Oegstgeest*. Utrecht: LOKV.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1992). Theater op de boekenlijst: kan dat? *Levende Talen*, 469, 102-106.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1996). Approaches to the teaching of literature: a national survey of literary education in Dutch secondary schools. In Roger J. Kreuz & Mary Sue MacNealy (editors), *Empirical Approaches to Literature and Aesthetics*. Volume 52 in the Series Advances in Discourse Processes (pp. 513-536). Norwood, New Jersey: Ablex Publishing Corporation.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1996). Students as self-assessors: learning experiences of literature teaching in secondary schools. In E. Marum (ed.), *Children and Books in the Modern World. Contemporary Perspectives on Literacy* (pp. 98-115). London/Washington D.C.: The Falmer Press.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (november, 2002). *Learning and teaching the literature curriculum. How readers approach literary texts, and how instruction may enhance literary competence*. Symposium proposal for the EARLI Conference, Padua, Italy August 26-30, 2003.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2006). *Describing the Dutch literature curriculum; A theoretical and empirical approach*. Paper presented at the Council of Europe Conference 'Towards a Common European Framework of Reference for Languages of School Education?' Kraków, Poland, April 27-29, 2006.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2007). Describing the Dutch literature curriculum: A theoretical and empirical approach. In Martyniuk, W. (Ed.), *Towards a Common Framework of Reference for Languages of School Education? Proceedings of a Conference* (pp. 205-226). Kraków: Universitas.
- Janssen, T., & Schram, D. (2005). *Symposium Research on Literature Education. In Learning and teaching mother tongues: The role of literature for children and young adults at home and at school*. IAIMTE 5th conference, Albi, May 11-13, 2005, 47.
- Janssen, T., & Triesscheijn, B. (1990). *Gebruik, inhoud en effectiviteit van taal- en literatuurmethoden in Nederland en Vlaanderen*. Den Haag: Nederlandse Taalunie Voorzeten 31.
- Janssen, T. & Wiel, B. van der (2007). "Het schriftelijke overheerst nu te veel." In H. Goosen (red.), *Forum of arena: opvattingen over literatuuronderwijs. Een stand van zaken in 2007*. (pp. 1-11). VON-cahier 1. <http://www.voncahier.nl/von-cahier-1/>
- Koek, M., Hakemulder, F., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2015). Developing a test to assess critical thinking in the literature classroom. Paper presentation at the 10th IAIMTE conference, Odense, Denemarken, Juni 2015.
- Koek, M., Janssen, T., Hakemulder, F., & Rijlaarsdam, G. (2016). Literary reading and critical thinking: Measuring students' critical literary understanding in secondary education. *Scientific Study of Literature*, 6(2), 243-277. doi: 10.1075/ssol.6.2.04koe
- Koek, M., Janssen, T., Hakemulder, F., & Rijlaarsdam, G. (2016). Literature education as a school for thinking: Activities and text qualities that foster critical thinking. Paper presented at IGEL 15th Biennial Meeting, July 2016, Chicago, Ill., United States.
- Koek, M., Janssen, T., & Hakemulder, F. & Rijlaarsdam, G. (2017). Critical thinking in the literature classroom. In K. Kerge, & H. Puksand (eds.), *Cultures, Arts & Verbal Communication*. Abstract book for the 11th conference of ARLE, June, 15-17, 2017 (pp. 116). Tallinn: Tallinn University.

- Koek, M., Janssen, T., Hakemulder, F. & Rijlaarsdam, G. (2019). Literature education as a school for thinking: Students' learning experiences in secondary literature education. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 19, 1-33. DOI: 10.17239/L1ESLL-2019.19.01.01
- Koek, M., Rijlaarsdam, G., Janssen, T., & Hakemulder, F. (2015). Literature as school for thinking. Exploring the relationship between critical thinking and literature education. Poster presentation, JURE, Limasol, Cyprus, August 23-24, 2015.
- Kreel, W. van, & Janssen, T. (2008). Van belevend naar academisch lezen? Over het beoordelen van leerlingrecensies over gelezen literatuur. In S. Vanhooren & A. Mottard (red.), *Tweeëntwintigste Conferentie Het Schoolvak Nederlands. Hogeschool-Universiteit Brussel, 14 & 15 november 2008*. (pp. 190-192). Gent: Academia Press.
- van der Kuip, J., Stoop, A., De Kort, J., Jongejan, W., & Janssen, T. (2011). The effectiveness of dialogic learning on reading comprehension in a classroom situation. In N. Mansour (Ed.), *Program book JURE 2011*. Junior Researchers of EARLI (p. 102). Exeter, UK: University of Exeter.
- Nguyen, P.N., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Admiraal, W. (2016). Effects of self-questioning on EFL students' engagement in literary reading / Los efectos del autocuestionamiento en la lectura comprometida de textos literarios de estudiantes de inglés como lengua extranjera. *Cultura y Educación / Culture and Education*. doi: 10.1080.11356405.2016.1231759.
- Overmaat, M., & Janssen, T. (1989). Literatuurdidactiek in de knel? *Spiegel*, 7(2), 11-21.
- Rijlaarsdam, G. (Series Ed.), Kooy, M., Janssen, T., & Watson, K. (Eds.). (1999). *Studies in Language and Literature. International Perspectives on Mother Tongue Education: Vol. 1. Fiction, Literature and Media*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (1992). Als heuse puber had je dat toch nooit van jezelf kunnen denken. In: W. de Moor & M. van Woerkom (red.). *Neem en lees*. Den Haag: NBLC.
- Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (1996). How do we evaluate the literature curriculum? About a social frame of reference. In E. Marum (ed.), *Children and Books in the Modern World. Contemporary Perspectives on Literacy* (pp. 75-98). London/Washington D.C. : The Falmer Press
- Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2016). Effective learning activities in the domain of literature reading and response. Invited lecture, March 2016, Seoul National University, Seoul, South-Korea.
- Schrijvers, M. & Janssen, T. (2018). *What students learn about themselves and others in the literature classroom: An analysis of written learner reports*. Paper presented as part of Symposium 'Professional competence in teaching and learning from a domain specific research perspective', organized by Irene Pieper, GEBF Conference 2018, Basel, Switzerland.
- Schrijvers, M., Janssen, T., & Fialho, O. (2015). Learning about oneself and others in the literature classroom: An analysis of students' written learner reports. Paper presented at the 10th IAIMTE conference, Odense, Denemarken, June 1-5, 2015.
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., De Maeyer, S., & Rijlaarsdam, G. (2019). Transformative Dialogic Literature Teaching Fosters Adolescents' Insight into Human Nature. Learning and Instruction, 63, <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2019.101216>
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O. & Rijlaarsdam, G. (2016). Literatuur leert je het leven? Over het stimuleren van persoonlijke en sociale inzichten bij literatuuronderwijs. Paper gepresenteerd bij het Stichting Lezen Congres, november 2016, Amersfoort, Nederland.
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., & Rijlaarsdam, G. (2016). The Impact of Literature Education on Students' Perceptions of Self and Others; Exploring Personal and Social Learning Experiences in Relation to Teacher Approach. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 16, 1-37. <https://doi.org/10.17239/L1ESLL-2016.16.04.01>
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., & Rijlaarsdam, G. (2016). The Impact of Literature Education on Students' Perceptions of Self and Others Exploring Personal and Social Learning Experiences in Relation to Teacher Approach. Poster presentation at IGEL conference, July 2016, Chicago.

- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O. & Rijlaarsdam, G. (2017). Fostering personal and social insights in the literature classroom: A review of intervention studies. Paper presentation at EARLI conference, August/September 2017, Tampere, Finland.
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O. & Rijlaarsdam, G. (2017). Gaining Personal and Social Insights in the Literature Classroom: Effects of Dialogic Learning. Paper presentation at JURE conference, August 2017, Tampere, Finland.
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., & Rijlaarsdam, G. (2017). Talking about literature and life: effects of dialogic literary instruction on students' personal and social insights. In K. Kerge, & H. Puksand (eds.), *Cultures, Arts & Verbal Communication*. Abstract book for the 11th conference of ARLE, June, 15-17, 2017 (pp. 41-42). Tallinn: Tallinn University.
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., & Rijlaarsdam, G. (2019). Design of a literature classroom intervention to foster students' insight into human nature. Contribution to a special issue on Systematically Designed Literature Classroom Interventions: Design Principles, Development and Implementation, edited by Marloes Schrijvers, Karen Murphy, and Gert Rijlaarsdam. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 19, 1-47. <https://doi.org/10.17239/L1ESLL-2019.19.04.02>
- Schrijvers, M., Janssen, T., Fialho, O., & Rijlaarsdam, G. (2019). Gaining Insight into Human Nature: A Review of Literature Classroom Intervention Studies. *Review of Educational Research*, 89(1), 3-45. DOI: 10.3102/0034654318812914.
- Schrijvers, M., Janssen, T., & Pieper, I. (2017). Changing perspectives on self and others in the literature classroom. Symposium SIG Research on Literature Education. In K. Kerge, & H. Puksand (eds.), *Cultures, Arts & Verbal Communication*. Abstract book for the 11th conference of ARLE, June, 15-17, 2017 (pp. 40-41). Tallinn: Tallinn University.
- Schrijvers, M., Janssen, T. & Rijlaarsdam, G. (2016). Leert literatuur je het leven? Het stimuleren van persoonlijke en sociale inzichten via literatuuronderwijs. In A. Mottart & S. Vanhooren (Eds.), *Bundel 30e Conferentie Onderwijs Nederlands* (pp. 164-167). Gent: Skibris.
- Schrijvers, M., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2016). 'Dat een boek kan veranderen hoe je naar de wereld kijkt.' De impact van literatuuronderwijs op zelfinzicht en sociaal inzicht van bovenbouwleerlingen in havo en vwo. *Levende Talen Tijdschrift*, 17(1), 3-13.
- Schrijvers, M., Janssen, T. & Rijlaarsdam, G. (2017). Aandacht voor zelfinzicht en sociaal inzicht in dialogische literatuurlessen: hoe doe je dat? In A. Mottart & S. Vanhooren (Eds.), *Bundel 30e Conferentie Onderwijs Nederlands* (pp. 287-291). Gent: Skibris.
- Schrijvers, M., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2017). Literatuur leert je het leven? Over het stimuleren van persoonlijke en sociale inzichten bij literatuuronderwijs. In: R. van Steensel & E. Segers (Eds.), *Succesvol lezen in het onderwijs*, pp. 185-199. Delft: Eburon, Stichting Lezen Reeks 28.
- Schrijvers, M., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2019). Inzicht opdoen in de aard van de mens. Ontwerpregels, toepassing en effecten van een dialogische literatuurdidactiek. *Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*, 135(2).
- Schrijvers, M., Rijlaarsdam, G., Janssen, T., & Fialho, O. (2015). Literature education: Changing students' perceptions of self and others? Poster presentation, JURE, Limasol, Cyprus, August 23-24, 2015.
- Stoop, A., Van der Kuip, J., & Janssen, T. (2012). Dialogisch leesonderwijs in de klas. *Levende Talen Tijdschrift* 13(3), 25-34.
- Witte, Th., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1999). The development of a school subject. The teaching of literature in the Netherlands reflected in textbooks. In G. Rijlaarsdam (Ed.), *The Learning and Teaching of Language and Literature*. 2nd IAIMTE Conference, July 14th-16th. Amsterdam, The Netherlands.

- Witte, Th., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2005). *Literary competence in L1: What students can do with literary texts and what literature education entails*. Paper at Seminar on Languages of Education: Policies and standards. Strasbourg, November 21-23, 2005.
- Witte, Th., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (June 2006). *Literary competence and the literature curriculum. Two empirical studies to describe the variation in the literature curriculum and the development of literary competence in upper secondary education in the Netherlands*. Keynote address at the International Colloquium Mother Tongue Education in a Multicultural World: Case Studies and Networking for Change (Sinaia – Romania, June 22 to 25, 2006).

Thema 2: Creativiteit

Broekkamp, H., Janssen, T., & Van den Bergh, H. (2009). Is there a relationship between literature reading and creative writing? *Journal of Creative Behavior*, 43(4), 281–297. <https://doi.org/10.1002/j.2162-6057.2009.tb01319.x>

Deze studie ging na gaan of er een verband bestaat tussen literaire leesvaardigheid en schrijfvaardigheid. De deelnemers waren 19 leerlingen uit de vijfde klas: elf van hen stonden bekend als goede literatuurlezers, terwijl van acht bekend was dat ze zwakke literatuurlezers waren. Elke deelnemer schreef vijf creatieve teksten en las vier literaire teksten. De teksten hadden betrekking op twee genres: gedichten en korte verhalen. De schrijftaken werden eerst afgenomen om te zorgen dat die niet beïnvloed zouden worden door de inhoud van de leestaken. Na elke leestaak kregen leerlingen vijf vragen om te beantwoorden over de tekst, zoals tekstenmerken (genre, stijl, opbouw) of motieven van de hoofdpersoon benoemen of over verbanden leggen tussen verschillende teksten. De vragen werden mondeling gesteld en de antwoorden werden opgenomen zodat schrijfvaardigheid daarbij geen rol speelde.

De transcripties van de antwoorden en schrijfproducten werden beoordeeld door onafhankelijke juryleden. Uit de resultaten bleek een positieve relatie tussen literair lezen en creatieve schrijfvaardigheid. Leerlingen die sterk waren in de ene vaardigheid (literatuur lezen of creatief schrijven) bleken ook beter in de andere vaardigheid. Daarom concluderen de onderzoekers dat het zinvol zou kunnen zijn om creatief schrijven op te nemen als onderdeel van literatuuronderwijs.

Groenendijk, T., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2013). Learning to be creative. The effects of observational learning on students' design products and processes. *Learning and Instruction*, 28, 35–47. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2013.05.001>

Eerder onderzoek toonde aan dat observeren een effectieve leeractiviteit is in verschillende domeinen. Kan observerend leren ook bevorderlijk zijn voor de creativiteit in het kunst- en ontwerp onderwijs? Om dit te onderzoeken namen 61 leerlingen uit 3 havo/vwo deel aan een experiment met een pre-test-post-test controlegroep design, met gerandomiseerde toewijzing aan twee condities. In de observerend lerenconditie observeerden en evalueerden deelnemers video-opnames van hardopdenkprocessen van medeleerlingen die ontwerptaken uitvoerden (het ontwerpen van een muts, muismat of boodschappentas voor een goed doel). In de directe instructie conditie voerden de deelnemers deze ontwerptaken zelf uit. Alle leerlingen vulden vooraf vragenlijsten in om hun aanleg en motivatie voor ontwerpen te meten, zodat de mogelijke invloed daarvan kon worden meegenomen in de analyses.

Uit de resultaten bleek dat leerlingen die observeerden over het algemeen meer brainstormden en een meer procesgerichte aanpak rapporteerden. Daarnaast bleek observerend leren een gunstiger effect te hebben op de creativiteit van de ontwerpen van leerlingen die daar aanleg voor hadden dan de directe strategie instructie. Daarom concludeerden de onderzoekers dat het zinvol kan zijn om observationeel leren toe te passen bij creatieve taken in kunstonderwijs, in ieder geval voor leerlingen met aanleg daarvoor.

Ten Peze, A. A., Janssen, T. M., Rijlaarsdam, G. C. W. & van Weijen, D. (2021). Writing creative and argumentative texts: What's the difference? Exploring how task type affects students' writing behaviour and performance. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 21, 1-38. <https://doi.org/10.17239/L1ESLL-2021.21.01.11>

Deze studie trachtte inzicht te krijgen in hoeverre het schrijfproces van middelbare scholieren van fictionele en expressieve creatieve schrijftaken verschilt van argumentatieve schrijftaken. Twintig leerlingen in 4 en 5 havo/vwo schreven elk acht teksten, vier creatieve en vier argumentatieve. Een toetsaanslag-logprogramma registreerde het schrijfgedrag van de deelnemers. Schrijfmotivatie en creativiteit werden ook gemeten.

De resultaten toonden aan dat creatieve schrijfprocessen specifieke kenmerken hadden. Leerlingen schreven gemiddeld sneller, reviseerden minder en hun creatieve teksten waren gemiddeld langer dan hun argumentatieve teksten. Bovendien verbeterde zowel de creatieve als de argumentatieve tekstkwaliteit als studenten langere teksten schreven in korte productiecycli. Verkennende analyses toonden aan dat leerlingkenmerken zowel correleren met schrijfgedrag als met tekstkwaliteit. Leerlingen schreven langere teksten, hadden een hogere schrijfsnelheid, en schreven betere teksten wanneer ze een positievere houding ten opzichte van schrijven rapporteerden en

zichzelf creatiever vonden. Ten slotte schreven studenten die geloofden in hun eigen creatieve vermogen en/of geloofden dat schrijven persoonlijke inzet vereist significant betere creatieve teksten. Gezien deze positieve uitkomsten raden de onderzoekers aan om creatief schrijven opnieuw in te voeren in het Nederlandse curriculum.

Creativiteit: Overige publicaties en presentaties

- Broekkamp, H., Smallegange, E., & Janssen, T. (2005). *Zijn literatuurlezers creatieve schrijvers? Een onderzoek naar de relatie tussen literair lezen en creatief schrijven*. Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding, Universiteit van Amsterdam.
- van Bruggen, L., & Janssen, T. (2015). Motivation, self-regulation, perception of the learning environment and creativity among gifted students. Poster presentation JURE, Limasol, Cyprus, August 23-24, 2015.
- Groenendijk, T., & Janssen, T. (2007). Verhalen en gedichten schrijven: welke creatieve schrijfprocessen leiden tot een goed eindproduct? In A. van Gelderen (red.), *Eenentwintigste conferentie Het Schoolvak Nederlands* (pp. 120-121). Gent: Academia Press.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2010). The effect of observational learning on students' performance, processes, and motivation in two creative domains. Paper gepresenteerd op de Vierde Conferentie Onderzoek in Cultuureducatie, 28 juni 2010, Nijmegen.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2010). The effect of peer observation in arts education: An experimental study on learning to write poetry and making a collage by observing peers at work. In *SIG Writing Program and abstracts*, 198.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2010). The effect of peer observation in arts education: An experimental study on learning to write poetry and making a collage by observing peers at work. Paper presented at the 12th International Conference of the EARLI Special Interest Group on Writing, Heidelberg, 8-10 september 2010.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2013). Learning to be creative. The effects of observational learning on students' design products and processes. *Learning and Instruction*, 28, 35-47.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2013). The effect of observational learning on students' performance, processes and motivation in two creative domains. *British Journal of Educational Psychology*, 83, 3-28. DOI: 10.1111/j.2044-8279.2011.02052.x
- Groenendijk, T., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2007). Poems and processes: High school students' creative processes in poetry writing. In D. Myhill (Ed.), *Book of abstracts of the Sixth Conference of the International Association for the Improvement of Mother Tongue Education*. England: University of Exeter.
- Groenendijk, T., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2008). Creative processes in motion: Students' different approaches to creating a computer animation. Paper gepresenteerd op de 2^e conferentie Onderzoek in Cultuureducatie van Cultuurnetwerk, Groningen 19 juni 2008. http://www.cultuurnetwerk.nl/producten_en_diensten/eerdere_evenementen/onderzoekconferentie2008.asp
- Groenendijk, T., Janssen, T. & Rijlaarsdam, G. (2008). Creative processes in motion: students' different approaches to creating a computer animation. In *Conferentie onderzoek in cultuureducatie 2008: overzicht van de gepresenteerde papers*.

- Groenendijk, T., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2009). Observational learning in Cultural and Arts Education; Supporting students' processes in two artistic domains: poetry and visual arts. Paper presented at the 7th IAIMTE-conference, Toronto, Canada, June 23-26, 2009.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2011). The effect of observational learning on artistic production. In *Book of abstracts and extended summaries, EARLI conference*, August 30 – September 3, Exeter, England, pp. 1358-1359.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2011). The effect of observational learning on artistic production. Paper presented at the EARLI conference, August 30 – September 3, Exeter, England.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2016). Effects of creative writing on adolescent students' literary response. In M. Burke, O. Fialho & S. Zyngier (Eds), *Empirical Stylistics: Scientific Approaches to Literature in Learning Environments. Linguistic Approaches to Literature*, 24 (pp. 193-212). Amsterdam: John Benjamins.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2006). Observational learning in Cultural and Arts Education: Effects on students' creative processes, products and motivation in creative writing and visual arts. Proposal for a PhD study (2006–2010). Amsterdam: Instituut voor de Lerarenopleiding, Universiteit van Amsterdam.
- Rijlaarsdam, G., Janssen, T., Schrijvers, M., Koek, M., Groenendijk, T., & Van de Kamp, M.-Th. (2016, December). Creativity in Literature and Arts Education. Presentation Visiting Professorship, December 19th 2016, University of Cantabria, Santander, Spain.

Thema 3: Schrijven

Janssen, T., & Braaksma, M. (2018). Students responding to a short story: An explorative study of verbal and written responses. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 18, 1-18. <https://doi.org/10.17239/L1ESLL-2018.18.03.11>.

De studie wilde inzicht krijgen in de relatie tussen de mondelinge en schriftelijke reacties van leerlingen op een literaire tekst. Veranderen adolescenten hun reactie op een literaire tekst in de loop van het lezen, praten en schrijven erover? Ontwikkelen ze nieuwe ideeën of een andere interpretatie afhankelijk van de manier van reageren? De deelnemers waren tien Nederlandse leerlingen (3 vwo, zestien jaar oud). Ze lazen een kort verhaal van Jeanette Winterson, terwijl ze hardop dachten. Vervolgens gaven ze mondeling antwoord op de vraag: “Wat vond je van het verhaal als geheel?” en tot slot schreven ze een recensie waarin hen werd gevraagd hun mening over het verhaal te geven en die te onderbouwen. De hardop-denktopocollen van de mondelinge antwoorden en de schriftelijke reacties werden vervolgens met elkaar vergeleken. De verwachting was dat leerlingen in hun teksten het gelezen verhaal meer zouden evalueren en interpreteren dan in hun mondelinge reacties, maar dat bleek niet het geval. Wel was hun oordeel over

het verhaal meer gedifferentieerd en merkten ze vaker literaire aspecten van het verhaal op in hun schriftelijke beoordeling dan tijdens het lezen en hardop denken.

Van Weijen, D., & Janssen, T. (2018). High-quality writing instruction in Dutch primary education: A framework for national assessment. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 18, 1-41.

In Nederland worden periodiek landelijke peilingen uitgevoerd om de kwaliteit van het schrijfonderwijs van leraren en de schrijfvaardigheid van leerlingen in het basisonderwijs te evalueren. Deze peilingen bieden een empirische basis voor het maatschappelijke debat over de inhoud en het niveau van het schrijfonderwijs, en stellen de Inspectie van het Onderwijs in staat om de kwaliteit van de onderwijspraktijk te bewaken. Onderwijskwaliteit is echter een complex, multidimensionaal construct. Deze literatuurstudie stelt de vraag centraal welke domeinspecifieke en meer algemene onderwijsvariabelen op klasniveau kunnen worden opgenomen in landelijke beoordelingsinstrumenten, zoals vragenlijsten voor docenten en observatie-instrumenten voor in de klas. Op basis van theoretische en empirische studies over schrijfonderwijs is een kader samengesteld van relevante variabelen die kenmerkend zijn gebleken voor goed schrijfonderwijs. Dit kader kan gebruikt worden voor de ontwikkeling van evaluatie-instrumenten, en kan ook een waardevolle bron zijn voor schrijfonderzoekers, leerplanontwerpers en leerkrachten.

Holdinga, L., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2021). The Relationship Between Students' Writing Process, Text Quality, and Thought Process Quality in 11th-Grade History and Philosophy Assignments. *Written Communication*. <https://doi.org/10.1177/07410883211028853>

Schrijven op basis van bronnen is een veel voorkomende maar moeilijke taak in geschiedenis en filosofie. Vakspecifiek schrijfonderwijs kan leerlingen helpen om makkelijker en betere teksten bij geschiedenis en filosofie te leren schrijven. Onderzoek kan uitwijzen welke lees- en schrijfactiviteiten tijdens het schrijven op basis van bronnen de kwaliteit van het denkproces en het geschreven antwoord beïnvloeden. 15 leerlingen (5 vwo) voerden ieder twee schrijfopdrachten met bronnen uit onder hardop-denk-condities, elk representatief voor hun vak. Uit de data leidden de onderzoekers elf activiteiten af, die zij analyseerden op duur, frequentie en moment van voorkomen tijdens het schrijfproces. De resultaten toonden aan dat ieder

schoolvak een deels andere schrijfbenadering vereist. Filosofisch denken en schrijven bleek sterk met elkaar verweven te zijn. Bij geschiedenis bleek het planningsproces van het grootste belang te zijn voor de kwaliteit van het geschreven antwoord, maar niet voor de kwaliteit van het denkproces. Historisch denken en schrijven blijken gescheiden processen te zijn. Deze bevindingen kunnen worden gebruikt om strategie-instructie te ontwikkelen die beter schrijven versterkt, aangepast aan vakspecifieke schrijfprocessen.

Schrijven: Overige publicaties en presentaties

- Braaksma, M., & Janssen, T. (2015). *Vier effectieve schrijfdidactieken Voortgezet onderwijs*. Den Haag: Nederlandse Taalunie. <http://taalunieversum.org/inhoud/schrijfonderwijs-de-schijnwerpers/beschrijving-effectieve-schrijfdidactieken>.
- Braaksma, M., & Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2007). Writing hypertexts versus linear texts: Learning and transfer effects. In D. Myhill (Ed.), *Book of abstracts of the Sixth Conference of the International Association for the Improvement of Mother Tongue Education*, 17. England: University of Exeter.
- Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2007). *Writing hypertexts: learning and transfer effects*. Paper presented at the 12th Biennial Conference for Research on Learning and Instruction, Budapest, Hungary, August 28 – September 1, 2007.
- Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2007). Writing hypertexts versus linear texts: Learning and transfer effects. In *Proceedings of the 12th Biennial Conference for Research on Learning and Instruction*, August 28 – September 1, 2007 Budapest, Hungary.
- Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2007). Writing hypertexts: Proposed effects on writing processes and knowledge acquisition. *L1 - Educational Studies in Language and Literature*, 7(4), 93-122.
- Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., Janssen, T., & Van den Bergh, H. (2008, February). *Writing hypertexts: Effects on writing and knowing*. Paper presented at the Conference Writing Research Across Borders, February 22-24, 2008, Santa Barbara, CA, USA.
- Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., Janssen, T., Broekema, G., & Janson, G. (2006). Hypertekst schrijven als aanvullende schrijfdidactiek. In A. Mottart & S. Vanhooren (Eds.), *Twintigste conferentie Het Schoolvak Nederlands, Gent, 17 en 18 november 2006* (pp. 202-205). Gent: Academia Press.
- van den Bergh, H., Rijlaarsdam, G., Janssen, T., Braaksma, M., Van Weijen, D., & Tillema, M. (2009). Process execution of writing and reading: Considering text quality, learner and task characteristics. In M.C. Shelley II, L.D.Yore & B.Hand (Eds.), *Quality Research in Literacy and Science Education; International Perspectives and Gold Standards* (pp. 399-427). Springer.
- van den Bergh, H., Rijlaarsdam, G.C.W., Janssen, T.M., Braaksma, M.A.H., Van Weijen, D., & Tillema, M. (2005). Analyzing task processes, relating process to learner and task characteristics and to output quality. Statistical modeling, demonstrated for writing processes and reading literary texts in 60 minutes. In *Proceedings: Gold Standard(s) of Quality Research in Science Literacy Conference, Dunmuir Lodge* – CD ROM. Victoria (CA): University of Victoria (British Columbia).
- De Maat, P., Rietdijk, S., Smit, A.M., & Bakker, M. (2015). Designing and using lesson plans for teaching writing skills; What teachers want and what they change in available lesson plans. Paper presentation at the 10th IAIMTE conference, Odense, Denmark, June 3-5, 2015.

- van Drie, J., Groenendijk, T., Braaksma, M., & Janssen, T. (2016). *Genrespecifiek schrijven in de mens- en maatschappijvakken: Negen lesontwerpen onderzocht*. Amsterdam: Landelijk Expertisecentrum Mens- en Maatschappijvakken.
- van Drie, J., Janssen, T., & Groenendijk, T. (2017). Improving writing in social studies through professional development. Effects on teachers' beliefs, classroom practice and students' writing. *European Journal of Applied Linguistics*. DOI: <https://doi.org/10.1515/eujal-2017-0009>
- van Drie, J., Janssen, T., & Groenendijk, T. (2018). Effects of writing instruction on adolescents' knowledge of writing and text quality in history. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 18, 1-28. DOI: 10.17239/L1ESLL-2018.18.03.08.
- van Drie, J., Janssen, T., Westerhout, A. & Groenendijk, T. (2020). Leren Schrijven bij geschiedenis: een praktijkgericht onderzoek. *Dimensies*, 2, 4-21.
- Groenendijk, T., Janssen, T. & Rijlaarsdam, G. (2008). Hoe schrijven middelbare scholieren gedichten? Over de relatie tussen schrijfproces en de kwaliteit van het eindproduct. *Levende Talen Tijdschrift*, 9(1), 3-11.
- Groenendijk, T., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2009). Observational learning in Cultural and Arts Education; Supporting students' processes in two artistic domains: poetry and visual arts. Paper presented at the EARLI conference, University of Amsterdam / Free University of Amsterdam, August 25-30, 2009.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2007). *How do secondary school students write poetry? About the relation between process and product*. Paper gepresenteerd op de conferentie Onderzoek in Cultuureducatie, Utrecht, 22 juni 2007.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2007). *How do secondary school students write short stories? About the relation between writing process and the quality of the final text*. Paper presented at the 12th Biennial Conference for Research on Learning and Instruction, Budapest, Hungary, August 28 – September 1, 2007.
- Groenendijk, T., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2008). How do secondary school students write poetry? About the relation between process and product. *L1-Educational Studies in Language and Literature*, 8(3), 57-80.
- Janssen, T. (1984). Bespreking van "Het opstelonderwijs: stelsvaardigheid in het voortgezet onderwijs" van R. Damhuis e.a. *Spiegel*, 2(3), 75-81.
- Janssen, T. (1987). Kenmerken van schoolse en naschoolse schrijftaken: een onderzoek. *Spiegel*, 5(3), 11-41.
- Janssen, T. (1987). *Kenmerken van schoolse en naschoolse schrijftaken. Een analyse van schoolboekopdrachten, examenopdrachten en naschoolse schrijftaken*. Amsterdam: SCO, SCO-rapport 137.
- Janssen, T., & Braaksma, M. (2018). Introduction to Special Issue. *L1 Educational Studies in Language and Literature*, 18, 1-10. DOI: 10.17239/L1ESLL-2018.18.03.12.
- Janssen, T., De Maat, P., & Rijlaarsdam, G. (2019). Beter Schrijven: Effectief schrijfonderwijs voor de bovenbouw van het basisonderwijs. *Tijdschrift Taal voor opleiders en onderwijsadviseurs*, 10(15), 28-33.
- Janssen, T., & Overmaat, M. (1989). Tekstopbouw en stelsvaardigheid. In: *Zelfstandig leren binnen communicatief talenonderwijs*. Verslag Landelijke Studiedag Levende Talen 1989, 17-23.
- Janssen, T., & Overmaat, M. (1990). Een goed gestructureerd opstel schrijven is te leren. *Didaktief*, 20(9), 13-15.
- Janssen, T., & Overmaat, M. (1990). *Tekstopbouw en stelsvaardigheid. Een onderzoek naar de effecten van twee experimentele methoden voor tekstopbouw*. Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger, Forum 8.
- Janssen, T., & Overmaat, M. (1997). Ondersteunende deelopdrachten. In M. Overmaat, *Mogelijkheden voor effectiever en efficiënter schrijfonderwijs. Adviezen en voorbeelden* (pp. 69-88). Amsterdam: SCO-Kohnstamm Instituut.

- Janssen, T., Rietdijk, S., & De Maat, P. (2014). Beter teksten schrijven in de basisschool. Presentatie Good Practice Day, Leiden, 31 januari 2014.
- Janssen, T., Rietdijk, S., & Rijlaarsdam, G. (2012). Better writing and better reading by writing; Design principles for successful strategy instruction in elementary school. Seminar, Amsterdam, 10-11 May 2012.
- Janssen, T., Rijlaarsdam, G., De Maat, P., Rietdijk, S., & Van Weijen, D. (2016). Designing a strategy-oriented writing program in upper primary education in a Dutch educational context. Paper presented at the SIG Writing Conference, Liverpool, UK, July 1-6, 2016.
- Janssen, T., & Van Weijen, D. (2017). Effectief schrijfonderwijs op de basisschool: Ontwikkeling van een didactisch kader ten behoeve van peilingsonderzoek. Presentatie op de veldraadpleging Landelijke Peiling Schrijfvaardigheid, 22 juni 2017, Utrecht, SLO.
- Janssen, T., & Van Weijen, D. (2017). *Effectief schrijfonderwijs op de basisschool. Een didactisch kader ten behoeve van landelijk peilingsonderzoek*. Amsterdam/Den Haag: Universiteit van Amsterdam en Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.
- Janssen, T. & Van Weijen, D. (2019). Effectief schrijfonderwijs op de basisschool; een literatuurstudie. *Levende Talen Tijdschrift*, 20(2), 3-15.
- Nguyen, P.N.T., Admiraal, W., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2018). Learning to Write: Effects of Prewriting Tasks on English Writings of Vietnamese Students. *Asian EFL Journal*, 20(9.1), 57-74.
- Nguyen, H.T.T., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2019). Improving Competence of Writing Argumentative Synthesis Texts: An Intervention Study from Vietnam. Paper presented at ARLE conference, Lisboa, Portugal, June 24-29, 2019.
- Nguyen, T., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2018). Improvement of Writing and Literary Understanding: Learning to Write Based on Sources. Poster presented at SIG Writing: 16th international conference of the EARLI special interest group on writing, Antwerp, Belgium, August 29-31 2018.
- Nguyen, P.N.T., Rijlaarsdam, G., Janssen, T., & Admiraal, W. (2020). Effects of rhetorical text analysis on idea generation and text quality. *ITL – International Journal of Applied Linguistics*, DOI: 10.1075/itl.16013.rij.
- Overmaat, A.M., & Janssen, T.M. (1990). De effecten van training in tekstopbouw op stelvaardigheid. In M.J. Ippel & J.J. Elshout (red.), *Training van hogere-orde denk-processen*. Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger, 123-131.
- Rietdijk, S., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2016). Writing education in Dutch primary schools and factors influencing students' writing performance. Paper presentation AERA, April 8-12, Washington DC.
- Rietdijk, S., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & de Jong, P. (2013). *Better writing: An intervention study*. Poster presented at JURE, München, Germany, August 26-27, 2013.
- Rietdijk, S., Janssen, T., Rijlaarsdam, G. & De Jong, P. (2014). Dutch primary school teachers' beliefs about writing instruction and their classroom practices. Paper presentation at Writing Research Across Borders, Parijs, 21 februari 2014.
- Rietdijk, S., Janssen, T., Rijlaarsdam, G. & De Jong, P. (2014). Dutch primary school teachers' beliefs about writing instruction and their classroom practices. Paper presentation at JURE, Cyprus, June 30 – July 4 2014.
- Rietdijk, S., Janssen, T., Rijlaarsdam, G. & De Jong, P. (2014). Writing: Teachers' beliefs and classroom practices. Pre-test of an intervention study in primary schools. Poster presentation at SIG Writing Conference, Amsterdam, August 2014.
- Rietdijk, S., Janssen, T., Rijlaarsdam, G. & De Jong, P. (2015). Writing education in the Netherlands: Teachers' beliefs, classroom practice and student achievements. Paper presentation EARLI, Limasol, Cyprus, August 25-29, 2015.

- Rietdijk, S., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & De Maat, P. (2012). Beter schrijfonderwijs op de basisschool; Ontwerpregels voor effectieve schrijflessen. Round table Onderwijs Research Dagen, Wageningen, 20-22 juni 2012. *Programma ORD*, p. 37.
- Rietdijk, S., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & De Maat, P. (2012). Better writing in elementary education: design principles for effective writing lessons. Poster presented at the EARLI SIG Writing Conference, Porto, Portugal, July 11-13, 2012.
- Rietdijk, S., Van Weijen, D., Janssen, T., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2016). Beter Schrijven: een interventiestudie in het basisonderwijs. CED conferentie Begrijpend lezen, Rotterdam, 28 september 2016.
- Rietdijk, S., Van Weijen, D., Janssen, T., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2016). Writing strategy instruction: An intervention study in Dutch primary schools. Paper presented at the SIG Writing Conference, Liverpool, UK, July 1-6, 2016.
- Rietdijk, S., Janssen, T., Van Weijen, D., Van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2017). Improving Writing in Primary Schools through a Comprehensive Writing Program. *Journal of Writing Research*, 9(2), 173-225.
- Rietdijk, S., van Weijen, D., Janssen, T., van den Bergh, H., & Rijlaarsdam, G. (2018). Teaching writing in primary education: Classroom practice, time, teachers' beliefs and skills. *Journal of Educational Psychology*, 110(5), 640-663. <https://doi.org/10.1037/edu0000237>
- Rietdijk, S., Van Weijen, D., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2018). Does teaching matter? Practices and learning outcomes. Paper presented at SIG Writing: 16th international conference of the EARLI special interest group on writing, Antwerp, Belgium, August 29-31 2018.
- Rietdijk, S., Van Weijen, D., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & De Jong, P. (2015). Strategy-oriented writing instruction: An intervention study in primary schools. Paper presentation at the 10th IAIMTE conference, Odense, Denmark, June 3-5, 2015.
- Rietdijk, S., Van Weijen, D., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., & Van den Bergh, H. (2016). About fidelity and implementation in writing intervention studies. Evaluation of measures used in a study in upper primary education. SIG Writing Conference 2016, Liverpool, UK, July 1-6, 2016.
- Rietdijk, S., Van Weijen, D., Janssen, T., Rijlaarsdam, G., Van den Bergh, H. et al. (2016). Beter Schrijven: een interventiestudie in het basisonderwijs. Poster presentatie ORD, Rotterdam, 25-27 mei 2016.
- Rijlaarsdam, G. Braaksma, M., Couzijn, M., Janssen, T., Kieft, M., Broekkamp, H., & Van den Bergh, H. (2004). *Psychology and the teaching of writing in 60 minutes*. Invited Speaker. Seminar British Journal of Educational Psychology. 'Pedagogy: Teaching for Learning'. Leeds, University of Leeds, 9th-10th September 2004.
- Rijlaarsdam, G. Braaksma, M., Couzijn, M., Janssen, T., Kieft, M., Broekkamp, H., & van den Bergh, H. (2005). Psychology and the teaching of writing in 8000 and some words. In P. Tomlinson, J. Dockrell & P. Winne (Eds.), *Pedagogy – Teaching for Learning. British Journal of Educational Psychology Monograph Series II: Psychological Aspects of Education – Current Trends*, Number 3 (pp. 127-153). Leicester: The British Psychological Society.
- Rijlaarsdam, G. Braaksma, M., Couzijn, M., Janssen, T., Kieft, M., Raedts, M. Broekkamp, H., & Van den Bergh, H. (July, 2005). *Psychology and the Teaching of Writing in 60 Minutes*. Presentation at the Ecole thématique: Analyses pluridisciplinaire de l'écriture. Convergences et Débats. Kuly 4-8th 2005, Poitiers, France.
- Rijlaarsdam, G., Braaksma, M., Couzijn, M., Janssen, T., Raedts, M., Van Steendam, E., Toorenaar, A., & Van den Bergh, H. (2008). Observation of peers in learning to write: Practice and research. *Journal of Writing Research*, 1(1), 53-83
- Rijlaarsdam, G., Braaksma, M., Couzijn, M., Janssen, T., Raedts, M., Van Steendam, E. & Toorenaar, A. (2009). The role of readers in writing development: Writing students bringing their texts

- to the test. In R. Beard, D. Myhill, J. Riley & M. Nystrand (Eds.). *The Sage Handbook of Writing Development*. (pp. 436-453). Los Angeles, London etc.: Sage Publications Ltd.
- Rijlaarsdam, G., Braaksma, M., Couzijn, M., Raedts, M., Van Steendam, E., Janssen, T., Groenendijk, T., Toorenaar, A., Van den Bergh, H. (November 2008). *Inquiry as key activity in learning to write and writing to learn. Keynote at Norwegian Conference on Writing as fundamental skill in language education and other school subjects*. November 17-18, 2008, Trondheim, Norway.
- Rijlaarsdam, G., Braaksma, M., Groenendijk, T., & Janssen, T. (February 2011). Observation as key process in writing process research and as key process in learning to write studies. Invited key note. *Text: Strukturen und Verarbeitung, 33. Jahrestagung der Deutsche Gesellschaft für Sprachwissenschaft (DGfS)*. Georg-August-Universität Göttingen, 23-25 February 2011., p. 14.
- Rijlaarsdam, G., Braaksma, M., Janssen, T., Groenendijk, T., & Toorenaar, A. (2011). Learning to write and writing to learn. *Better Evidence-based Education*, 3(2), 14-16.
- Rijlaarsdam, G., Braaksma, M., Kieft, M., Couzijn, M., Janssen, T., Raedts, M., Van Steendam, E., Groenendijk, T., Toorenaar, A., & Van den Bergh, H. (2008). *The yummy yummy case: Learning to write--Observing readers and writers*. Keynote at Writing Research Across the Borders, February 22-24, 2008, Santa Barbara, CA, USA.
- Rijlaarsdam, G., Braaksma, M., Kieft, M., Couzijn, M., Janssen, T., Raedts, M., Van Steendam, E., Groenendijk, T., Toorenaar, A., & Van den Bergh, H. (2008). *What works in writing: writing processes and learning to write interventions*. Presentation at University of Toronto. Feb 26th, Toronto, Ontario, Canada.
- Rijlaarsdam, G., Couzijn, M., Janssen, T., Braaksma, M., & Kieft, M. (2006). Writing Experiment Manuals in Science Education: The impact of writing, genre, and audience. *International Journal of Science Education*, 28(2-3), 203-233.
- Rijlaarsdam, G., Janssen, T., & Braaksma, M. (2007, maart). *Hypertekst schrijven*. Presentatie gehouden op een nascholingsbijeenkomst van de Universiteit Antwerpen.
- Rijlaarsdam, G., Janssen, T., Braaksma, M., Van Steendam, E., Van den Branden, K., Couzijn, M., & Verheyden, L. (2013). Learning and instruction in writing. In C.A. Stone, E.R. Silliman, B.J. Ehren, & G.P. Wallach (Eds.), *Handbook of language and literacy. Development and disorders* (second edition) (pp. 545-568). New York: The Guilford Press.
- Rijlaarsdam, G., Janssen, T., Rietdijk, S., & van Weijen, D. (2018). Chapter 12. Reporting Design Principles for Effective Instruction of Writing: Interventions as Constructs. In R. Fidalgo & T. Olive (Series Eds.) & R. Fidalgo, K.R. Harris, & M. Braaksma, (Vol Eds.), *Studies in Writing Series: Vol. 34. Design Principles for Teaching Effective Writing*, (pp. 280-314). Leiden: Brill.
- Rijlaarsdam, G., Janssen, T., Rietdijk, S., Van Weijen, D., & Van den Bergh, H. (June 2017). Changes in Teacher Expertise in Writing Education: *Practices of some 50 and more teachers in upper primary education in The Netherlands*. Keynote DieS-Sommerschule (Didaktisch-empirische Schreibforschung). 8-10 June 2017, Brugg-Windisch, Switzerland.
- Rijlaarsdam, G., Van den Bergh, H., Couzijn, M., Braaksma, M., Kieft, M., & Janssen, T. (Nov. 2004). *Issues in the Teaching of Writing: creating purpose, audience, & communities of learners*. Invited paper presented at Seminar Reconceptualizing Writing 5-16: Cross phase and cross disciplinary perspectives. November 12th 2004, London Institute of Education. London, UK.
- Rijlaarsdam, G., Van den Bergh, H., Couzijn, M., Janssen, T., Braaksma, M., Tillema, M., Van Steendam, E., & Raedts, M. (2012). Writing. In Graham, S., Bus, A., Major, S., & Swanson, L. (Eds.). *Application of Educational Psychology to Learning and Teaching*. APA Handbook Volume 3. Washington, D.C.: American Psychological Association.
- Rijlaarsdam, G., Van den Bergh, H., Van Weijen, D., Janssen, T., Braaksma, M., & Tillema, M. (2009). Cognitive processes during writing processes and their relation with text quality. Paper presented at the EARLI conference, University of Amsterdam / Free University of Amsterdam, August 25-30, 2009.

- Ten Peze, A., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2016). The effect of creative writing on students' writing processes and text quality: A research plan. Poster presentation at the SIG Writing Conference, Liverpool, UK, July 1-6, 2016.
- Ten Peze, A. A., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2017). The effect of creative writing on students' writing processes and text quality. In K. Kerge, & H. Puksand (eds.), *Cultures, Arts & Verbal Communication*. Abstract book for the 11th conference of ARLE, June, 15-17, 2017 (pp. 169). Tallinn: Tallinn University.
- Ten Peze, A., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2018). Het schrijfclub – Een lessenserie creatief schrijven voor leerlingen in de bovenbouw havo/vwo. In A. Mottart & S. Vanhooren (red.), *32ste Conferentie onderwijs Nederlands* (pp. 277-280). Gent: Skribis.
- Ten Peze, A., Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (2018). 'Something different!' Does creative writing instruction influence students' writing performance? Poster presented at SIG Writing: 16th international conference of the EARLI special interest group on writing, Antwerp, Belgium, August 29-31 2018.
- Ten Peze, A. A., Janssen, T. M., Rijlaarsdam, G. C. W. & van Weijen, D. (2021). Writing creative and argumentative texts: What's the difference? Exploring how task type affects students' writing behaviour and performance. *Li Educational Studies in Language and Literature*, 21, 1-38.
- van Weijen, D., & Janssen, T. (2021). Effectieve kenmerken van het schrijfonderwijs. Paper presentatie op online SLO conferentie Teksten schrijven in het (speciaal) basisonderwijs, 4 maart 2021.

Overige onderwijskundige publicaties

- Admiraal, W.F., Blom, S.V., Janssen, T.M., & Dam, G.T.M. ten (2009). Complexity and imperfection of the scholarship of teaching in secondary education. Paper presented at the Annual European Conference on Educational Research (ECER), Wenen (Au), 28 september 2009.
- Admiraal, W.F., Blom, S.V., Janssen, T.M., & Dam, G.T.M. ten (2009). Complexity and imperfection of the scholarship of teaching in secondary education. In *ECER Programme and Presentations (online)*. Wenen (Au): ECER.
- Admiraal, W., Bulterman-Bos, J., Janssen, T., Jongejan, W., Smit, B., & Zwart, R. (2014). Moving Beyond Practical Wisdom: Teacher Research in Secondary Education. Paper presentation at AERA, Philadelphia, Pennsylvania, 3-7 april 2014.
- Admiraal, W. & Janssen, T. (2009). Onderwijsonderzoek en academisch docentschap. In: Konijn, M., Mesman, C., & Bakker, N. (Red.), *Professionals over leren en laten leren. Samengesteld ter gelegenheid van het congres 'Leren en laten leren' op 13 november 2009 te Amsterdam*. (pp. 43-46). Amsterdam: Centrum voor Nascholing Amsterdam.
- Admiraal, W., Janssen, T., Beishuizen, J., Bulterman-Bos, J., Jongejan, W., & Zwart, R. (2012). The future of HRD in secondary schools: Teachers' workplace learning to merge teaching and research. Paper presented at the 13th International Conference on Human Resource Development Research and Practice Across Europe, Portugal, May 23-25, 2012.
- Admiraal, W., Janssen, T., Huizenga, J., Kranenburg, F., Taconis, R., & Corda, A. (2014). Non Satis Scire: To Know Is Not Enough: Assessment of Student-teachers' Competence As New Teachers. Paper presented at ECER, Porto, Portugal, 2-5 September 2014.
- Admiraal, W., Janssen, T., Huizenga, J., Kranenburg, F., Taconis, R., & Corda, A. (2014). Non satis scire: To know is not enough. e-Assessment of student-teachers' competence as new teachers. Paper presented at the International Computer Assisted Assessment Conference. Zeist, 30 juni – 1 juli 2014.

- Admiraal, W., Janssen, T., Huizenga, J., Kranenburg, F., Taconis, R., & Corda, A. (2014). Non satis scire: To know is not enough. e-Assessment of student-teachers' competence as new teachers. *Turkish Journal of Educational Technology*, 13(4), 21-29.
- van Arentthals, F., & Janssen, T. (2015). Effects of using video modeling examples on contextualizing historical sources. Poster presentation JURE, Limasol, Cyprus, August 23-24, 2015.
- Baars, C., & Janssen, T. (2015). Effects of two support models in simulation-based inquiry learning of quantum physics for secondary school students. Poster presentation JURE, Limasol, Cyprus, August 23-24, 2015.
- Beach, R., Bigelow, M., Braaksma, M., Dillon, D., Dockter, J., Galda, L., Helman, L., Janssen, T., Jorgensen, K., Kapoor, R., Liang, L., Ngo, B., O'Brien, D., Sato, M., & Scharber, C. (2009). Annotated Bibliography of Research in the Teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 44(2), 210-242.
- Beach, R., Bigelow, M., Brendler, B., Coffino, K., Dillon, D., Frederick, A., Gabrielli, Helman, L., Ngo, B., O'Brien, D., Rambow, A., Scharber, C., Sethi, J., Braaksma, M., Janssen, T. et al. (2012). Annotated Bibliography of Research in the Teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 47(2).
- Beach, R., Bigelow, M., Brendler, B., Dillon, D., Frederick, A., Gabrielli, M., Helman, L., Kapoor, R., Ngo, B., O'Brien, D., Rambow, A., Scharber, C., Sethi, J., Liang, L., Braaksma, M., & Janssen, T. (2011). Annotated Bibliography of Research in the Teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 46(2), 215-217.
- Beach, R., Bigelow, M., DeLapp, P., Dillon, D., Galda, L., Helman, L., Kalnin, J., Lensmire, T., O'Brien, D., Jorgensen, K., Liang, L., Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2005). Annotated bibliography of research in the teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 40(2), 207-237.
- Beach, R., Bigelow, M., Dillon, D., Dockter, J., Galda, L., Helman, L., Kalnin, J., Ngo, B., O'Brien, D., Sato, Scharber, C., Jorgensen, K., Liang, L., Braaksma, M., & Janssen, T. (2008). Annotated bibliography of research in the teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 43(2), 188-236.
- Beach, R., Bigelow, M., Dillon, D., Galda, L., Helman, L., Kalnin, J., Lewis, C., O'Brien, D., Sato, M., Jorgensen, K., Liang, L., Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2007). Annotated bibliography of research in the teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 42(2), 188-227.
- Beach, R., Bigelow, M., Dillon, D., Galda, L., Helman, L., Shalhope Kalnin, J., Lewis, C., O'Brien, D., Jorgensen, K., Liang, L., Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2006). Annotated bibliography of research in the teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 41(2), 208-241.
- Beach, R., Brendler, B., Dillon, D., Dockter, J., Ernst, S., Frederick, A., Galda, L., Helman, L., Kapoor, R., Ngo, B., O'Brien, D., Scharber, C., Jorgensen, K., Liang, L., Braaksma, M., & Janssen, T. (2010). Annotated Bibliography of Research in the Teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 45(2), 205-210. <http://www.ncte.org/journals/rte/issues/v45-2>.
- Beach, R., DeLapp, P., Galda, L., Helman, L., Lensmire, T., O'Brien, D., Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2004). Annotated bibliography of research in the teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 39(2), 186-209.
- Blok, H., & Janssen, T. (1994). Leesbevordering voor kinderen via de televisie. *Nederlands Tijdschrift voor opvoeding, vorming en onderwijs*, 10(6), 384-390.
- Brouwer, J., & Janssen, T. (2012). Autonomy support and structure in heterogeneous classes in Montessori pre-university education. Poster presented at the JURE conference, Regensburg, Germany, July 23-27 2012. *JURE 2012 Program book*, p. 92.
- Bulterman, J., Admiraal, W., Janssen, T., Jongejan, W., & Zwart, R. (2011). De academische master voor docenten: een verbinding tussen wetenschap en praktijk? Presentatie op het VELON-congres, Noordwijkerhout, 14 en 15 maart 2011. <http://www.pwcontent.com/VELON2011abstracts/>
- Helman, L., Allen, K., Beach, R., Bigelow, M., Brendler, B., Coffino, K., Cushing-Leubner, J., Dillon, D., Frederick, A., Majors, Y., Ngo, B., O'Brien, D., Peterson, D., Rummel, A., Scharber, C., Bear,

- D., Braaksma, M., Janssen, T., Haertling Thein, A., Liang, L., Rogers, C., & Stornaiuolo, A. (2013). Annotated Bibliography of Research in the Teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 48(2), AB1-AB60.
- Helman, L., Allen, K., Beach, R., Bear, D., Bigelow, M., Brendler, B., Brodeur, K., Cushing-Leubner, J., Dillon, D., Frederick, A., Isaacson, K., Ittner, A., Janssen, T., Liang, L., Madson, M., Mason, A., Ngo, B., O'Brien, D., Peterson, D., Rietdijk, S., Rogers, C., Rummel, A., Scharber, C., Smith, C., Stornaiuolo, A. & Thein, A. H. (2014). Annotated bibliography of research in the teaching of English. *Research in the Teaching of English*, 49(2), 365-367. Urbana, IL: National Council of Teachers of English. <http://www.ncte.org/journals/rte/biblios>.
- Janssen, T. (2010). De onderzoekende docent. In M. van Riessen (red.), *Academisch werk in uitvoering; Opleiden, onderzoek en onderwijs in de Academische Opleidingsschool Amsterdam* (pp.35-59). Amsterdam: Vossiuspers UvA.
- Janssen, T. (2014). Instrumenten voor praktijkonderzoek. Presentatie Atlas College, OSG West Friesland, Hoorn, 20 januari 2014.
- Janssen, T. (2016). Bridging the gap between research and practice: Two models of teacher research in the Netherlands. Invited lecture at Hildesheim University, Germany, January 12, 2016.
- Janssen, T. (2016). Thinking aloud as a method of research and as a method of instruction. Invited lecture at Hildesheim University, Germany, January 15, 2016.
- Janssen, T., & Admiraal, W. (2014). *Non satis scire: weten is niet voldoende. Toetsen, beoordelen en toetsgestuurd leren in de universitaire lerarenopleidingen*. Eindrapportage. Utrecht: SURF.
- Janssen, T., & Bonset, H. (1987). Empirisch onderzoek naar het voortgezet moedertaalonderwijs in Nederland. In *Een conferentieverslag van het Schoolvak Nederlands*. Antwerpen: Centrum voor Didactiek UFSIA.
- Janssen, T., & Bonset, H. (1987). *Empirisch onderzoek van het voortgezet moedertaalonderwijs. Een inventarisatie in het perspectief van leerplanontwikkeling*. Enschede: SLO, Studie in Leerplanontwikkeling 8.
- Janssen, T., Corda, A., Huizenga, J., Kranenburg, F., Taconis, R., & Admiraal, W. (2013). Toetsen en beoordelen in de universitaire lerarenopleidingen. Posterpresentatie, Onderwijs Research Dagen, Brussel, 29-31 mei 2013.
- Janssen, T., & Van der Kamp, M. (1993). Hoofdstuk 8 Basiseducatie. In A.J. Dieleman e.a. (red.), *Volwasseneneducatie. Deel 1* (pp. 217-241). Heerlen: Open Universiteit
- Janssen, T., Van der Kamp, M., Suhre, C., & Harskamp, E. (1993). *Basisvaardigheden in de basiseducatie. Meninge over basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en sociale vaardigheid*. Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Janssen, T., & Rijlaarsdam, G. (1992). Het learnerreport als evaluatie-instrument in de bovenbouw. In: W. de Moor & M. van Woerkom (red.), *Neem en lees* (pp. 197-208). Den Haag: NBCL.
- Janssen, T., Sienders, M., Van Duyn, N., & Van den Bogaardt, J. (2010). Wat kunnen we als onderzoekers doen om ervoor te zorgen dat ons onderzoek draagvlak krijgt binnen de school? Workshop conferentie Amsterdamse Academische Opleidingsschool, 19 april 2010, Amsterdam, Montessori College Oost.
- Janssen, T., Ten Dam, G., & Van Hout Wolters, B. (2002). *Vaardigheden voor zelfstandig leren. Een praktijkgericht overzicht van onderzoek*. Assen: Van Gorcum.
- Janssen, T., Van Driel, J., Huizenga, J., Kranenburg, F., Attema-Noordewier, S., Taconis, R., & Admiraal, W. (2014). Non satis scire: Weten is niet genoeg. Beoordelen van docentcompetenties in de universitaire lerarenopleiding. Symposium Onderwijs Research Dagen, Groningen, 11-13 juni 2014.
- Karkdijk, J., Van de Leemkolk, S., Swart, J., Admiraal, W., & Janssen, T. (2011). Making geographical relations; a mystery? In N. Mansour (Ed.), *Program book JURE 2011*. Junior Researchers of EARLI (p. 103). Exeter, UK: University of Exeter.

- Kniep, J., & Janssen, T. (2011). Studerend lezen in 4-havo: hoe doen leerlingen dat? *Levende Talen Tijdschrift*, 12(1), 26-37.
- Kniep, J., & Janssen, T. (2014). Effects of observational learning on students' use of and attitude towards reading and learning strategies. *Li Educational Studies in Language and Literature*, 14, 1-21.
- Kniep, J., Tolsma, E., & Janssen, T. (2011). Effects of observational learning on students' use and knowledge of reading and learning strategies. In N. Mansour (Ed.), *Program book JURE 2011*. Junior Researchers of EARLI (p. 117). Exeter, UK: University of Exeter.
- Kniep, J., Tolsma, E., & Janssen, T. (2011). Effects of observational learning on students' use and knowledge of reading and learning strategies. Paper presented at the JURE conference, 29-30 August, 2011, Exeter, UK: University of Exeter.
- van Lanschot Hubrecht, V., & Janssen, T. (2011). Educational design research in a career development program. In N. Mansour (Ed.), *Programme book JURE 2011*. Junior Researchers of EARLI (pp. 102-103). Exeter, UK: University of Exeter.
- Leidse Werkgroep Moedertaaldidactiek (1986). *Moedertaaldidactiek, een handleiding voor het voortgezet onderwijs*. 4 herz. druk. Muiderberg: Coutinho. (Bijdragen aan de hoofdstukken over spreken en schrijven).
- van der Linden, H., Janssen, T., & Admiraal, W. (2012). Mentors matter! Paper presented at the JURE conference Regensburg, Germany, July 23-27 2012. *JURE 2012 Programmebook*, p. 63-64.
- Rijlaarsdam, G., Gerits, H., & Janssen, T. (2019). Nederlands anders in het Cultuur- & Maatschappijprofiel. Een exercitie. *Levende Talen Magazine*, 106(2), 40-41.
- Rijlaarsdam, G. & Janssen, T. (2011). Een onderzoeksklimaat in school: Hoe krijg je het, hoe hou je het? Presentatie gehouden tijdens de Collaborative Action Research Network (CARN), Utrecht, 29 januari 2011.
- Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2018). Curriculum.nu Nederlands: Een afslag te vroeg. *Levende Talen Magazine*, 105(5), 46 – 48.
- Rijlaarsdam, G., & Janssen, T. (2018). Vakdidactisch onderzoek: over nut, noodzaak en mogelijkheden. In: J. Bloemert, K. de Gopper, W. Lowie, C. Ravesloot, K. van Veen & J. Gaus (Eds.), *Vakdidactisch onderzoek en de onderwijspraktijk*, *Levende Talen Magazine*, p.64-65.
- Rijlaarsdam, G., Janssen, T., Romein, P., Kappé, J., & Koffeman, A. (2012). Onderzoek op Academische Opleidingsscholen: een nieuw soort onderzoek. *Pedagogische Studiën*, 89, 381-384.
- Sienders, M., & Janssen, T. (2015). Taking a closer look at differentiated instruction: validating an observation scale. Round Table JURE, Limasol, Cyprus, August 23-24, 2015.
- Sienders, M., Schellings, G., Van den Bongaardt, J., Janssen, T. (2011). Teach what you preach; Differentiated professional development for differentiating instruction. Poster presented at the EAPRIL conference, November 23-25, Nijmegen, the Netherlands.
- Smeets, M., Beneden, H., & Janssen, T. (2012). Learning how to cooperate: Effective teacher strategies for improving cooperation amongst students. Round table at the JURE conference, Regensburg, Germany, July 23-27 2012. *JURE 2012 Programmebook*, p. 34.
- Tierney, J.D., Mason, A.M., Frederick, A., Allen, K., Beach, R., Bear, D., Caldas, B., Crampton, A., Cushing-Leubner, J., Helman, L., Isaacson, K., Israelson, M., Ittner, A., Janssen, T., Jones, H., Joubert, E., Liang, L.A., Martin-Kerr, K.G., Madson, M., Nielsen-Winkelman, T., Ortmann, L., Peterson, D., Rombalski, A., Rosheim, K., Rummel, A., Struck, M., Sulzer, M., Thein, A.H. (2016). Annotated bibliography of research in the teaching of English. *Research in the Teaching of English* 51(2), AB1-AB55. Urbana, IL: National Council of Teachers of English. <http://www.ncte.org/library/NCTEFiles/Resources/Journals/RTE/0512-nov2016/Bibliography.pdf>
- Willemsen, K., & Janssen, T. (2012). Observational learning and reading strategies in French, L2. Poster presented at the JURE conference, Regensburg, Germany, July 23-27 2012. *JURE 2012 Programmebook*, p. 102-103.